

Έκανα πρόσφατα αναφορά στο βιβλίο του VICTOR KLEMPERER *Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΡΑΪΧ* ή *LTI - LINGUA TERTII IMPERII - ΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ ΕΝΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ*.

Το κύριο θέμα είναι η **διαστροφή της γλώσσας** εκ μέρους ενός εγκληματικού κράτους ως προϋπόθεση και σύμπτωμα της αποκτήνωσης της κοινωνίας η οποία ευνοεί ως αποτέλεσμα τα μαζικά εγκλήματα. Το φαινόμενο παρατηρείται κι αναλύεται κατά τη διάρκεια του τρίτου Ραΐχ από σοβαρά μορφωμένο αυτόπτη μάρτυρα. Η αναλογία που πρότεινα είναι η εξής: και κατά τη διάρκεια της δικτατορίας του Κομιτάτου *Ένωσις και Πρόοδος* (1913-1918) η τουρκική γλώσσα περνάει από παρόμοια έντονη διαδικασία εκ της οποίας δε βγήκε ποτέ. Μια κοινότατη θεωρία στις ανθρωπιστικές σπουδές λέει ότι η ρητορική βία βρίσκεται σε συνέχεια με την πρακτική κι ότι η διαστροφή της γλώσσας συνοδεύει τη διαστροφή των συμπεριφορών. Τυχαίνει να εκδοθεί τώρα το βιβλίο σε μετάφραση στα ελληνικά στον εξαιρετικό οίκο ΑΓΡΑ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠΟ ΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ : ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΑΧΑΡΙΑΔΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ: SONIA COMBE, ALAIN BROSSAT - ΕΠΙΜΕΤΡΟ: ΒΙΚΥ ΙΑΚΩΒΟΥ

Εκδόσεις Άγρα, Απρίλιος 2025 - Αριθμός σελίδων : 496, Τιμή : 22,90 Ευρώ

ISBN: 978-960-505-650-6

Ο Γερμανός φιλόσοφος και φιλόλογος Βίκτορ Κλέμπερερ άρχισε να μελετά τη γλώσσα και τις συγκεκριμένες λέξεις που χρησιμοποιούσαν οι Ναζί το 1933. Βασιζόμενος σε ποικίλες πηγές (ραδιοφωνικές ομιλίες του Χίτλερ ή του Γκαίμπελς, ανακοινώσεις γεννήσεων και θανάτων, εφημερίδες, βιβλία και μπροσούρες, συζητήσεις κ.λπ.), μπόρεσε να εξετάσει την καταστροφή του γερμανικού πνεύματος και της κουλτούρας από τη ναζιστική «νεογλώσσα». Με το να κρατά λοιπόν το ημερολόγιό του, επιδόθηκε σε μια πράξη αντίστασης και επιβίωσης.

Το 1947 από την εργασία του αυτή προέκυψε το βιβλίο "*LTI: Lingua Tertii Imperii, Η γλώσσα του Τρίτου Ράιχ – Σημειώσεις ενός φιλόλογου*", που έγινε κείμενο αναφοράς για κάθε προβληματισμό πάνω στη γλώσσα του ολοκληρωτισμού. Η ανάγνωσή του, σχεδόν ογδόντα χρόνια αργότερα, δείχνει πόσο παλεύει ο σύγχρονος κόσμος να θεραπευτεί από εκείνη τη μολυσματική γλώσσα, καθώς και ότι καμία γλώσσα δεν είναι απρόσβλητη από καινούργιες προσπάθειες χειραγώγησης.

Η ανάλυση του Βίκτορ Κλέμπερερ για τη γλώσσα του εθνικοσοσιαλισμού και τον αντίκτυπό της είναι ένα αριστούργημα της ιστοριογραφίας. Ταυτόχρονα, είναι ένα πρώτης τάξεως ιστορικό ντοκουμέντο για την αυτοδιάσωση ενός μελετητή της γλώσσας και της λογοτεχνίας σε μια εποχή απελπισίας.

Η μελέτη του Κλέμπερερ προέκυψε από την πεποίθησή του ότι η γλώσσα του Τρίτου Ράιχ συνέβαλε στο σχηματισμό της ναζιστικής κουλτούρας. Όπως γράφει: «Δεν πρέπει να εξαφανιστούν μόνο οι ναζιστικές πράξεις αλλά και η ναζιστική ιδεολογία, ο τυπικός ναζιστικός τρόπος σκέψης και το έδαφος που τον αναπαράγει: η γλώσσα του ναζισμού».

Για τον συγγραφέα του βιβλίου:

Ο ΒΙΚΤΟΡ ΚΛΕΜΠΕΡΕΡ (1881-1960), βετεράνος του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου, όπου πολέμησε στην πρώτη γραμμή, έγινε καθηγητής γαλλικής λογοτεχνίας, ειδικευμένος στον

γαλλικό Διαφωτισμό, στο Πανεπιστήμιο της Δρέσδης, από το οποίο εκδιώχθηκε το 1935 επειδή ήταν Εβραίος. Επέζησε μόνο και μόνο χάρη στο ότι ήταν παντρεμένος με γυναίκα της «άριας φυλής», η οποία τον στήριξε και τον ακολούθησε σε όλες τις ταλαιπωρίες και τους εξευτελισμούς που υπέστη από το ναζιστικό καθεστώς.

Ακαταπόνητος μελετητής, δημοσιογράφος και πανεπιστημιακός καθηγητής, έζησε τέσσερις διαδοχικές περιόδους της γερμανικής πολιτικής ιστορίας –από τη Γερμανική Αυτοκρατορία, τη Δημοκρατία της Βαϊμάρης και το Ναζιστικό κράτος έως τη Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας– και θεωρείται ένας από τους πιο σημαντικούς μάρτυρες του ταραχώδους 20ού αιώνα της ευρωπαϊκής ιστορίας.

